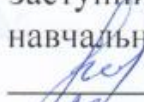

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«КИЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
ТАВРІЙСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО»**

Циклова комісія економіко-управлінських та соціальних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора коледжу з
навчально-виховної роботи

 Людмила ПУСТОВОЙТ

«26» 08 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 23 «Фінанси, гроші та кредит»

підготовки фахових молодших бакалаврів

освітньо-професійної програми Організація обслуговування на транспорті

спеціальності 073 Менеджмент

відділення Транспорту, управління та діловодства

Робоча програма з дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» для підготовки фахових молодших бакалаврів за освітньо-професійною програмою Організація обслуговування на транспорті для 3 курсу спеціальності 073 Менеджмент

РОЗРОБНИКИ : Жанна УСТЮГОВА, викладач вищої категорії

Робочу програму схвалено на засіданні циклової комісії_економіко-управлінських та соціальних дисциплін

Протокол № 1 від «26» серпня 2022 р.

Голова циклової комісії Людмила САРНАВСЬКА

Розглянуто і рекомендовано до затвердження навчально-методичною радою коледжу

Протокол № 1 від «26» серпня 2022 р.

Голова НМР Аліна МАРКОВА

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка	<u>4</u>
2. Навчально-тематичний план дисципліни	<u>6</u>
3. Календарно-тематичний план	<u>7</u>
4. Теми і плани лекційних занять	<u>9</u>
5. Теми і плани семінарських/лабораторних/практичних занять	<u>13</u>
6. Теми і питання до самостійної роботи	<u>23</u>
7. Методи активізації навчального процесу	<u>29</u>
8. Система поточного і підсумкового контролю знань	<u>29</u>
9. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів	<u>33</u>
10. Рекомендована література	<u>35</u>
11. Додатки	<u>38</u>

1. Пояснювальна записка

Актуальність програми. Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «**Фінанси, гроші та кредит**» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахових молодших бакалаврів **спеціальності 073 «Менеджмент»**.

Наукове розуміння проблем фінансів, грошей, грошового обігу, кредитних відносин, податкових і бюджетних є необхідною складовою становлення професійних економічних знань студентів. Тому важливе місце в підготовці висококваліфікованих спеціалістів відводиться навчальній дисципліні «Фінанси, гроші та кредит».

Вітчизняний грошово-фінансовий сектор пройшов тривалий шлях становлення і у багатьох моментах може бути визнаний високопрогресивним у порівнянні з аналогічними системами інших розвинених країн (рівень діджиталізації адміністративних послуг, онлайн банкінгу, тощо). Однак розв'язана російською федерацією війна, що перетворилася систематичний геноцид українців, викрадення та знищення нашої матеріально-технічної бази. Все це вимагатиме значних фінансових ресурсів на відновлення (лише перші 6 місяців війни потребуватимуть, за даними IFC та WB потребуватимуть понад 50 років відновлення самотужки). Отже, нам потрібні не лише грамотні фахівці, що працюватимуть на це відновлення, не лише ті, хто співпрацюватиме з міжнародними донорами, а й просто грамотні пересічні громадяни, що з розумінням ефективно використовуватимуть наявні фінансові ресурси.

Мета навчального курсу «Фінанси, гроші та кредит» є формування системи базових знань з теорії фінансів, грошей, кредиту, засвоєння закономірностей функціонування грошового та фінансового ринків як теоретичної основи державної монетарної, валютної, податкової та бюджетної політики розвитку банківської справи та ринку фінансових послуг; формування спеціальних знань і практичних навичок з питань організації фінансових відносин та їх функціонування на макро- і мікроекономічному рівнях.

Предметом дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» є:

- вивчення теоретичних аспектів функціонування в ринковій економіці таких економічних категорій, як гроші, валюта, кредит, грошовий, фінансовий та валютний ринки і визначення на цій основі методологічних засад формування, розвитку та діяльності банків, грошової, валютної, кредитної та банківської систем;
- вивчення теоретичних аспектів функціонування та розвитку фінансів в умовах ринкової економіки; діяльності податкової та бюджетної систем, набуття практичних навичок з питань формування та використання державних доходів, утворення і розподілу грошових доходів підприємницьких структур; організації інфраструктури фінансового ринку та фінансового механізму зовнішньоекономічних відносин.

Завдання дисципліни — дати майбутнім фахівцям знання щодо сутності та функцій таких категорій, як «фінанси», «гроші», «кредит», зміст основних теорій грошей, поняття грошового обігу, грошових потоків, монетарного та фінансового ринків, грошових та валютних систем, основ кредитних, розрахункових, валютних,

податкових та бюджетних відносин, тобто сформувати у студентів теоретичну базу для наступного оволодіння практикою використання грошово-кредитних та фінансових інструментів в бізнесі та в системі регулювання економіки України.

Вивчення дисципліни передбачає опрацювання студентами теоретичних знань з фінансів та грошово-кредитних відносин, виконання практичних завдань з кожної теми та індивідуальну роботу.

Процес вивчення дисципліни ОК 23 «Фінанси, гроші та кредит» спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

а) загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях, приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 9. Здатність виявляти ініціативу, підприємливість та креативність.

ЗК 11. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК 12. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 13. Здатність до системного мислення, бути критичним та самокритичним.

б) спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 1. Розуміння принципів і норм права та використання їх у професійній діяльності.

СК 2. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК 3. Здатність застосовувати знання теорії і практики менеджменту для вирішення типових спеціалізованих задач професійної діяльності.

СК 6. Здатність планувати, аналізувати, контролювати та оцінювати власну роботу та роботу інших працівників.

СК 8. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію під час вирішення професійних задач.

СК 9. Здатність проводити економічні розрахунки.

СК 11. Здатність застосовувати правила оформлення управлінських (організаційно-розпорядчих, фінансових та нормативних) документів.

СК 12. Здатність підтримувати належний рівень економічних знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

СК 13. Здатність використовувати професійно-орієнтовані знання і практичні навички для оцінки правової чи управлінської ситуації, з метою прийняття обґрунтованого рішення.

Очікувані результати навчання.

РН 3. Володіти державною та іноземною мовами у професійній діяльності.

РН 4. Застосовувати правові норми, норми з охорони праці, безпеки життєдіяльності у професійній діяльності.

РН 6. Використовувати сучасні інформаційні і комунікаційні технології для розв'язання професійних завдань.

- PH 7. Використовувати сучасні інформаційні і комунікаційні технології для вирішення професійних задач.
- PH 8. Демонструвати вміння розв'язувати типові спеціалізовані задачі в професійній діяльності.
- PH 9. Знаходити оптимальні, обґрунтовані, творчі рішення для розв'язування професійних задач.
- PH 11. Демонструвати навички самостійної роботи, критики та самокритики, відкритості до нових знань.
- PH 12. Демонструвати навички пошуку, збирання, оброблення та аналізування інформації у професійній діяльності.
- PH 13. Демонструвати навички командної роботи, лідерства для налагодження комунікації в професійній діяльності.
- PH 14. Демонструвати вміння планувати, аналізувати, контролювати та оцінювати власну роботу та роботу інших осіб у спеціалізованому контексті.
- PH 16. Проявляти ініціативу та підприємливість щодо розвитку підприємства (підрозділу).
- PH 19. Демонструвати вміння доносити власні висновки, знання та пояснення, що їх обґрунтовують, до фахівців та нефахівців. Відповідати за прийняття рішень у складних умовах.

2. Навчально-тематичний план дисципліни

№ з/п	Назва розділу, теми	Кількість годин			
		всього	лекції	Семинари	самостійна робота
1.	Тема 1. Суть і функції грошей	6	2	2	2
2.	Тема 2. Кількісна теорія грошей і сучасний монетаризм	4	2		2
3.	Тема 3. Грошовий обіг і грошова маса, що його обслуговує	8	2	2	4
4.	Тема 4. Грошовий ринок	8	2	2	4
5.	Тема 5. Грошові системи	8	2	2	4
6.	Тема 6. Інфляція та грошові реформи	8	2	2	4
7.	Тема 7. Валютний ринок і валютні системи	8	2	2	4
8.	Тема 8. Кредит у ринковій економіці	6	2	2	4
9.	Тема 9. Фінансові посередники грошового ринку	6	2	2	2
10.	Тема 10. Сутність та функції фінансів	6	2	2	2
11.	Тема 11. Фінансова система України	6	2	2	2
12.	Тема 12. Фінанси підприємницьких структур	6	2	2	2
13.	Тема 13. Бюджет і бюджетна система. Доходи і видатки державного бюджету	8	2	2	4
14.	Тема 14. Податки і податкова система	8	2	2	4
15.	Тема 15. Державний кредит і державний борг	6	2	2	4
16.	Тема 16. Фонди фінансових ресурсів цільового призначення	6	2		2
17.	Тема 17. Страхування і страховий ринок	8	2	2	2
18.	Тема 18. Міжнародні фінанси	4	2		2
Всього		120	36	30	54

3. Календарно-тематичний план дисципліни

№ з/п	Назва теми та заняття	Кількість годин		
		Лекції	семінари	Сам. робота
<i>Тема 1. Суть і функції грошей</i>				
1.	Лекція 1. Суть і функції грошей	2		
2.	Семінарське заняття № 1		2	2
<i>Тема 2. Кількісна теорія грошей і сучасний монетаризм</i>				
3.	Лекція 2. Кількісна теорія грошей і сучасний монетаризм	2		2
<i>Тема 3. Грошовий обіг, грошова маса, що його обслуговує</i>				
4.	Лекція 3. Грошовий обіг і грошова маса	2		2
5.	Семінарське заняття № 2		2	2
<i>Тема 4. Грошовий ринок</i>				
6.	Лекція 4. Грошовий ринок	2		2
7.	Семінарське заняття № 3		2	2
<i>Тема 5. Грошові системи</i>				
8.	Лекція 5. Грошові системи	2		2
9.	Семінарське заняття № 4		2	2
<i>Тема 6. Інфляція та грошові реформи</i>				
10.	Лекція 6. Інфляція та грошові реформи	2		2
11.	Семінарське заняття № 5		2	2
<i>Тема 7. Валютний ринок і валютні системи</i>				
12.	Лекція 7. Валютний ринок і валютні системи	2		2
13.	Семінарське заняття № 6		2	2
<i>Тема 8. Кредит у ринковій економіці</i>				
14.	Лекція 8. Кредит у ринковій економіці	2		2
15.	Семінарське заняття № 7		2	2
<i>Тема 9. Фінансові посередники грошового ринку</i>				
16.	Лекція 9. Фінансові посередники грошового ринку	2		
17.	Семінарське заняття № 8		2	2
<i>Тема 10. Сутність та функції фінансів</i>				
18.	Лекція 10. Сутність та функції фінансів	2		
19.	Семінарське заняття № 9		2	2
<i>Тема 11. Фінансова система України</i>				
20.	Лекція 11. Фінансова система України	2		2
21.	Семінарське заняття № 10		2	2
<i>Тема 12. Фінанси підприємницьких структур</i>				
22.	Лекція 12. Фінанси підприємницьких структур	2		
23.	Семінарське заняття № 11		2	2
<i>Тема 13. Бюджет і бюджетна система. Доходи і видатки державного бюджету</i>				
24.	Лекція 13. Бюджет і бюджетна система. Доходи і видатки державного бюджету	2		2
25.	Семінарське заняття № 12		2	2
<i>Тема 14. Податки і податкова система</i>				
26.	Лекція 14. Податки і податкова система	2		2

27.	Семінарське заняття № 13		2	2
<i>Тема 15. Державний кредит і державний борг</i>				
28.	Лекція 15. Державний кредит і державний борг	2		2
29.	Семінарське заняття № 14		2	2
<i>Тема 16. Фонди фінансових ресурсів цільового призначення</i>				
30.	Лекція 16. Фонди фінансових ресурсів цільового призначення	2		2
<i>Тема 17. Страхування і страховий ринок</i>				
31.	Лекція 17. Страхування і страховий ринок	2		
32.	Семінарське заняття № 15		2	2
<i>Тема 18. Міжнародні фінанси</i>				
33.	Лекція 18. Міжнародні фінанси	2		2
Всього		36	30	54

4. Теми і плани лекційних занять

Тема 1. Суть і функції грошей

Лекція 1. Суть і функції грошей

1. Походження грошей. Раціоналістична і еволюційна концепції походження грошей. Роль держави у запровадженні грошей
2. Суть грошей та їх еволюція
3. Форми функціонування грошей
4. Вартість грошей
5. Функції грошей
6. Роль грошей у розвитку економіки

Тема 2. Кількісна теорія грошей і сучасний монетаризм

Лекція 2. Кількісна теорія грошей і сучасний монетаризм

1. Номіналістична теорія грошей
2. Класична кількісна теорія грошей
3. Неокласичний варіант розвитку кількісної теорії грошей
4. Науковий внесок Дж. М. Кейнса в розвиток кількісної теорії грошей
5. Основні положення сучасного монетаризму щодо грошей і монетарної політики
6. Кейнсіансько-неокласичний синтез як новий етап у розвитку монетарної теорії
7. Грошово-кредитна політика України в перехідний період з позиції монетарної теорії

Тема 3. Грошовий обіг, грошова маса, що його обслуговує

Лекція 3. Грошовий обіг, грошова маса, що його обслуговує

1. Суть та економічна основа грошового обігу
2. Потоки грошового обігу та їх балансування
3. Класифікація грошового обігу за економічним змістом і формою платежу
4. Маса грошей в обігу. Грошові агрегати і грошова база
5. Швидкість обігу грошей та його вплив на кількість грошей в обігу
6. Закон кількості грошей, необхідних для забезпечення обігу
7. Механізм поповнення маси грошей в обігу
8. Сучасні засоби платежу, що обслуговують грошовий обіг

Тема 4. Грошовий ринок

Лекція 4. Грошовий ринок

1. Суть грошового ринку та особливості його функціонування
2. Грошові ринки та їх характеристика
3. Попит на гроші та чинники, що на нього впливають
4. Пропозиція грошей та чинники, що на неї впливають

Тема 5. Грошові системи

Лекція 5. Грошові системи

1. Суть грошової системи та її елементи
2. Види грошових систем та їх розвиток
3. Створення та розвиток грошової системи України
4. Державне регулювання грошового обігу
5. Грошово-кредитна політика та її інструменти

Тема 6. Інфляція та грошові реформи

Лекція 6. Інфляція та грошові реформи

1. Суть, види та закономірності розвитку інфляції
2. Загальні причини інфляції. Причини інфляції в Україні
3. Економічні та соціальні наслідки інфляції
4. Державне регулювання інфляції
5. Сутність та необхідність грошових реформ
6. Типи грошових реформ
7. Грошові реформи на території України

Тема 7. Валютний ринок та валютні системи

Лекція 7. Валютний ринок та валютні системи

1. Економічна сутність терміну «валюта». Класифікація валют
2. Валютний ринок та його класифікація. Операції на валютному ринку
3. Валютний курс та фактори, що впливають на його рівень
4. Валютні системи та валютна політика
5. Світова та міжнародні валютні системи, їх історичний розвиток

Тема 8. Кредит у ринковій економіці

Лекція 8. Кредит у ринковій економіці

1. Необхідність і суть кредиту. Роль кредиту у розвитку економіки
2. Функції кредиту
3. Теорії кредиту
4. Форми кредиту та його види
5. Принципи та умови банківського кредитування
6. Процес надання та погашення банківського кредиту

Тема 9. Фінансові посередники грошового ринку

Лекція 9. Фінансові посередники грошового ринку

1. Суть, призначення та види фінансового посередництва
2. Банківська система. Її функції та принципи побудови
3. Банки як провідні суб'єкти фінансового посередництва та їх функції
4. Небанківські кредитні установи.
5. Договірні ощадні інститути: страхові компанії, недержавні пенсійні фонди.
6. Інвестиційні небанківські посередники.

Тема 10. Сутність та функції фінансів

Лекція 10. Сутність та функції фінансів

1. Історичні передумови та основні етапи та шляхи розвитку фінансів

2. Моделі фінансових відносин.
3. Функції фінансів.
4. Роль фінансів у суспільстві.

Тема 11. Фінансова система України

Лекція 11. Фінансова система України

1. Поняття фінансової системи
2. Види фінансових систем
3. Структура фінансової системи.
4. Організаційні основи функціонування фінансової системи України
5. Суть, види та методи види фінансового контролю
6. Форми фінансового контролю

Тема 12. Фінанси підприємницьких структур

Лекція 12. Фінанси підприємницьких структур

1. Суть і функції фінансів підприємств.
2. Фінансові відносини підприємств.
3. Функції фінансів підприємств.
4. Особливості формування фінансових ресурсів підприємств.
5. Фінансовий результат діяльності підприємства.
6. Механізм розподілу фінансових результатів діяльності підприємства.

Тема 13. Бюджет і бюджетна система. Доходи та видатки державного бюджету

Лекція 13. Бюджет і бюджетна система. Доходи та видатки державного бюджету

1. Сутність, значення та функції державного бюджету
2. Бюджетний устрій та бюджетна система
3. Бюджетний процес в Україні
4. Сутність, джерела формування і класифікація доходів бюджету
5. Сутність, склад і структура видатків державного бюджету.
6. Бюджетний дефіцит

Тема 14. Податки і податкова система

Лекція 14. Податки і податкова система

1. Економічна сутність і функції податків
2. Основні принципи та елементи податкової системи
3. Класифікація податків
4. Податкова система і податкова політика України
5. Характеристика основних податків України

Тема 15. Державний кредит і державний борг

Лекція 15. Державний кредит і державний борг

1. Економічна сутність і роль державного кредиту. Об'єктивна необхідність та доцільність використання державного кредиту.
2. Форми державного кредиту.
3. Класифікація державних позик і джерела їх погашення.
4. Державний борг, його формування і обслуговування.
5. Методи управління державним боргом

Тема 16. Фонди фінансових ресурсів цільового призначення

Лекція 16. Фонди фінансових ресурсів цільового призначення

1. Призначення і роль цільових фондів фінансових ресурсів
2. Класифікація цільових державних фондів
3. Характеристика цільових фондів фінансових ресурсів

Тема 17. Страхування і страховий ринок

Лекція 17. Страхування і страховий ринок

1. Особливості фінансових відносин у сфері страхування.
2. Функції страхування.
3. Форми страхових відносин.
4. Механізм створення колективних страхових фондів.
5. Страховий ринок, його організаційна структура
6. Страховий нагляд

Тема 18. Міжнародні фінанси

Лекція 18. Міжнародні фінанси

1. Сутність і призначення міжнародних фінансів
2. Міжнародні фінансові інституції
3. Міжнародний фінансовий ринок

5. Теми і плани семінарських занять СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ №1 Суть і функції грошей

Мета: засвоєння механізму походження грошей; зрозуміння логіки економічної форми грошей, об'єктивної зумовленості переходу від повноцінних грошей до неповноцінних; з'ясування сутності грошей та їхніх функцій

Перелік питань для розгляду:

1. Походження грошей. Роль держави у творенні грошей.
2. Суть грошей як загального еквівалента і абсолютно ліквідного активу. Гроші як гроші і гроші як капітал.
3. Форми грошей та їх еволюція. Демонетизація золота. Еволюція кредитних грошей.
4. Вартість грошей. Ціна грошей як капіталу: вартість зберігання грошей та процент.
5. Функції грошей. Функція міри вартості. Ціна як грошове вираження вартості товарів.
6. Функція засобу обігу. Функція засобу платежу. Їх сутність, сфери використання, відмінності.
7. Світові гроші. Взаємозв'язок функцій та вплив на них зміни вартості грошей.
8. Роль грошей як інструмента регулювання економіки. Гроші в економіці України.

Основні терміни та поняття:

Бартер

Білонна монета

Готівкові гроші

Гроші

Депозитні гроші

Електронні гроші

Засіб нагромадження

Засіб обігу

Засіб платежу

Кредитна картка

Кредитні гроші

Міра вартості

Монета

Література: Коваленко, с.17-41

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ №2

Грошовий обіг, грошова маса, що його обслуговує

Мета: засвоїти сутність та форми грошового обігу; фактори, які впливають на зміни грошового обігу; наслідки зміни грошової маси..

Перелік питань для розгляду:

1. Поняття грошового обороту, його економічна основа, основні суб'єкти та ринки, які він обслуговує.
2. Структура грошового обороту за формою платіжних засобів та економічним змістом. Характеристика грошового обігу як складової грошового обороту.
3. Поняття та складові маси грошей, що обслуговує грошовий оборот. Базові гроші та грошові агрегати.
4. Швидкість обігу грошей та фактори, що її визначають. Розрахунок швидкості обігу.

5. Вплив швидкості обігу на масу та стабільність грошей. Механізм забезпечення стабільності грошей.
6. Суть та вимоги закону кількості грошей, необхідних для обороту. Монетизація ВВП.
7. Сучасні засоби платежу, які обслуговують грошовий оборот, їх економічні відмінності.

Основні терміни та поняття:

<i>Грошовий агрегат</i>	<i>Грошовий мультиплікатор</i>
<i>Грошовий обіг</i>	<i>Грошові потоки</i>
<i>Маса грошей</i>	<i>Швидкість обігу грошей</i>
<i>Грошовий мультиплікатор</i>	

Література: Коваленко, с.41-72

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ №3

Грошовий ринок

Мета: формування системи знань щодо сутності, структури та особливостей прояву грошового ринку; засвоїти особливості формування та чинники зміни попиту на гроші та пропозицію грошей; зрозуміти механізм впливу змін у попиті та пропозиції грошей на динаміку рівня процента.

Перелік питань для розгляду:

1. Суть грошового ринку.
2. Економічна структура і характеристика складових частин грошового ринку.
3. Індустріальна модель грошового ринку, його суб'єкти та канали фінансування.
4. Графічна модель грошового ринку.
5. Суть і форми попиту на гроші.
6. Суть і механізм формування пропозиції грошей.
7. Попит на гроші як форму багатства.
8. Рівновага на грошовому ринку та норма процента.
9. Фактори, які визначають рівновагу на грошовому ринку

Основні терміни та поняття:

<i>Грошовий ринок</i>	<i>Заощадження</i>
<i>Мотив обачності</i>	<i>Позичковий процент</i>
<i>Попит на гроші</i>	<i>Пропозиція грошей</i>
<i>Банківський процент</i>	<i>Депозитний процент</i>
<i>Ефект витіснення</i>	<i>Ефект доходу</i>
<i>Маржа</i>	<i>Міжбанківський процент</i>
<i>Мобільність капіталу</i>	<i>Нейтральність грошей</i>
<i>Обліковий процент</i>	<i>Опосередковане фінансування</i>
<i>Спекулятивний мотив попиту на гроші</i>	<i>Трансакційний мотив попиту на гроші</i>

Література: Коваленко, с. 72-106

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ №4

Грошові системи

Мета: формування системи знань щодо сутності, структури та видів грошових систем, а також їх генезису

Перелік питань для розгляду:

1. Поняття про грошову систему
2. Призначення грошової системи та її місце в економічній системі країни.
3. Основні елементи економічної системи та їхня характеристика.
4. Грошова одиниця. Масштаб цін. Види та купюрність грошових знаків.
5. Типи грошових систем, їхня еволюція.
6. Характеристика регульованих грошових систем.
7. Створення і розвиток грошової системи України.

.Основні терміни та поняття:

Грошова система

Біметалізм.

Елементи грошової системи

Монометалізм.

Типи грошової системи

Система кредитного обігу.

Види готівкових грошових знаків.

Література: Коваленко, с.106-125

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ №5

Інфляція та грошові реформи

Мета: формування системи знань щодо сутності та видів інфляції; вивчення її причин та наслідків; визначення показників, якими вимірюється її рівень; формування системи базових знань з питань методів подолання її високого рівня; характеристика особливостей грошових реформ.

Перелік питань для розгляду:

1. Суть інфляції, її причини, форми прояву та закономірності розвитку. Види інфляції
2. Соціально-економічні наслідки інфляції.
3. Особливості інфляції в Україні в перехідний період. Дискусії щодо використання "регульованої інфляції" в подоланні економічної кризи.
4. Суть антиінфляційної політики. Інфляційне таргетування НБУ.
5. Грошові реформи в Україні

.Основні терміни та поняття:

Девальвація

Інфляція

Масштаб цін

Нуліфікація

Ревальвація

Темп інфляції

Грошова реформа

Вартість споживчого кошика

Література: Коваленко, с.125-156

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ №6

Валютний ринок і валютні системи

Мета: з'ясувати сутність, структуру та особливості прояву валютних відносин; визначити перелік функцій, що виконують суб'єкти валютних відносин; засвоїти особливості формування валютної системи.

Перелік питань для розгляду:

1. Поняття валюти. Її призначення та сфери використання. Види валюти та їх характеристика. Суть валютних відносин.
2. Валютні курси та конвертованість валют. Механізм забезпечення конвертованості валюти.
3. Необхідність, суть та органи валютного регулювання. Механізм регулювання валютного курсу (девальвація, ревальвація, валютна інтервенція).
4. Конвертованість валюти.
5. Валютні операції.
6. Поняття валютної системи, її структура, призначення і види.
7. Платіжний баланс, його зміст і роль у механізмі валютного регулювання.
8. Розвиток валютної системи України.
9. Характеристика сучасної світової системи та роль МВФ в її функціонуванні.

Основні терміни та поняття:

<i>Валюта</i>	<i>Конвертованість валюти</i>	<i>Валютна інтервенція</i>
<i>Валютна система</i>		<i>Валютне котирування</i>
<i>Валютний курс</i>		<i>Валютний ринок</i>
<i>Валютне регулювання</i>		<i>Валютні операції</i>
<i>Валютні відносини</i>		<i>Валютні обмеження</i>

Література: Коваленко, с.156-191

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ №7

Кредит у ринковій економіці

Мета: формування системи знань щодо сутності та видів кредитних відносин; вивчення різноманітності прояву кредитних відносин у вітчизняній практиці суб'єктів господарювання та фізичних осіб; формування системи базових знань з питань укладання, забезпечення та моніторингу кредитних угод; стисла характеристика особливостей роботи з проблемними кредитами.

Перелік питань для розгляду:

1. Необхідність кредиту. Загальні передумови формування кредитних відносин.
2. Сутність кредиту як форми руху вартості на зворотній основі. Позиковий капітал і кредит.
3. Стадії та закономірності руху кредиту. Об'єкти, суб'єкти та типи кредитних відносин.
4. Форми та види кредиту.
5. Поняття економічних меж кредиту, їх види, причини і наслідки порушення. Кредитні відносини та інфляція.
6. Відсоток за кредит: сутність, види, економічні межі руху та фактори зміни ставки відсотка.
7. Функції кредиту та їх класифікація. Роль кредиту в розвитку економіки.
8. Розвиток кредитних відносин в Україні.

9. Характеристика окремих видів кредитів (комерційний, споживчий, іпотечний, сільськогосподарський, овердрафт, довгостроковий кредит підприємству на оновлення ОФ, автокредитування, тощо).

10. моніторинг стану кредитної угоди та робота з проблемними кредитами.

Основні терміни та поняття:

Кредитні відносини

Банківський кредит

Державний кредит

Економічні межі кредиту

Забезпечення кредиту

Іпотечний кредит

Кредитна експансія

Кредитний ризик

Плаваюча процентна ставка

Норма процента

Перезподільна функція кредиту

Фіксована процентна ставка

Кредитор та позичальник

Бланковий кредит

Довгостроковий кредит

Емісійна функція кредиту

Кредитна угода

Комерційний кредит

Кредитна рестрикція

Кредитоспроможність

Лізинговий кредит

Об'єкти кредиту

Регульовальна функція кредиту

Колекторська діяльність

Література: Коваленко, с.206-245

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ №8

Фінансові посередники грошового ринку

Мета: формування системи знань щодо сутності та видів посередників, діяльність яких дозволена вітчизняним законодавством на грошовому ринку

Перелік питань для розгляду:

1. Суть і види фінансового посередництва.
2. Призначення фінансового посередництва.
3. Банки як провідні суб'єкти фінансового посередництва.
4. Банківська система та принципи її побудови.
5. Центральний банк. Походження і призначення.
6. Поняття грошово-кредитної політики центрального банку, її завдання та типи.
7. Інструменти грошово-кредитної політики.
8. Механізм забезпечення стійкості банківської системи.
9. Небанківські фінансово-кредитні установи, їх призначення та види.

Основні терміни та поняття:

Банківська система

Комерційний банк

Монетарна політика

Операції РЕПО

Ломбард

Інвестиційний фонд

Страхова компанія

Центральний банк

Політика відкритого ринку

Ломбардна політика

Банківський нагляд

Фінансова компанія

Недержавний пенсійний фонд

Лізингова компанія

Література: Коваленко, с.269-295

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ №9

Сутність та функції фінансів

Мета: формування системи знань щодо сутності та видів фінансових відносин; формування системи базових знань з функцій та ролі фінансів характеристика особливостей окремих моделей фінансових відносин сучасного світу.

Перелік питань для розгляду:

1. Історичні передумови виникнення фінансів. Основні етапи та шляхи розвитку фінансів.
2. Моделі фінансових відносин.
 - Адміністративна модель фінансових відносин.
 - Сутність фінансової моделі ринкової економіки.
 - Американська модель ринкової економіки.
 - Західноєвропейська модель ринкової економіки.
 - Сутність скандинавської моделі ринкової економіки.
 - Вибір фінансової моделі. Переваги і недоліки американської, скандинавської та західноєвропейської фінансових систем.
3. Соціально-економічна сутність фінансів.
4. Рух грошових потоків. Грошовий характер фінансів.
5. Сутність і роль фінансів у суспільстві.
6. Функції фінансів.
 - Сутність і механізм розподільної функції фінансів.
 - Контрольна функція фінансів та механізм її реалізації в практичній діяльності.

.Основні терміни та поняття:

Фінанси	Фінансова діяльність
Фінансові відносини	Моделі фінансових відносин
Об'єкти фінансів	Функції фінансів
Суб'єкти фінансів	

Література: основна – Коваленко, с.304-320

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ №10

Фінансова система України

Мета: формування системи знань щодо сутності та видів фінансових систем, формування системи базових знань з управління фінансами та фінансового контролю.

Перелік питань для розгляду:

1. Поняття фінансової системи.
2. Структура фінансової системи. Характеристика сфер і ланок фінансової системи.
3. Види фінансових систем.
4. Організаційні основи функціонування фінансової системи України.
 - Об'єкти і суб'єкти управління.
 - Фінансові органи і фінансові інституції.
 - Система управління державними фінансами України. Органи стратегічного управління. Органи оперативного управління.

5. Суть і значення фінансового контролю.
6. Види фінансового контролю.
7. Форми фінансового контролю.
8. Методи фінансового контролю.

Основні терміни та поняття:

Фінансова система.

Сфери фінансових відносин

Ланки фінансових відносин

Принципи побудови фінансової системи

Державні фінанси

Фінанси підприємств

Фінанси домогосподарств

Міжнародні фінанси

Література: Коваленко, с.320-348

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ №11

Фінанси підприємницьких структур

Мета: формування системи знань щодо сутності та видів фінансових систем, формування системи базових знань з управління фінансами та фінансового контролю.

Перелік питань для розгляду:

1. Суть і функції фінансів підприємств. Комерційна та некомерційна діяльність підприємств. Об'єкти та суб'єкти фінансів підприємств.
2. Організаційні основи функціонування фінансів підприємств. Комерційний розрахунок. Сутність принципів саморегулювання, самоокупності, самофінансування.
3. Функції фінансів підприємств.
4. Особливості формування фінансових ресурсів підприємств.
5. Розподіл та використання фінансових ресурсів підприємств.
6. Контроль за формуванням та використанням фінансових ресурсів підприємств.
7. Роль бюджетних інвестицій та бюджетних асигнувань в діяльності підприємства. Державні дотації та державні субсидії.
8. Формування фінансових результатів суб'єктів господарювання. Фінансовий результат діяльності підприємства.
9. Процес формування чистого прибутку.
10. Механізм розподілу фінансових результатів діяльності підприємства.

Основні терміни та поняття:

Фінанси підприємницьких структур

Фінансові ресурси підприємств

Фінансові відносини підприємств

Неприбуткова діяльність

Доходи підприємств

Банківський кредит

Прибуток Збиток

Комерційний розрахунок

Самоокупність

Самофінансування

Кошторисне фінансування

Витрати підприємств

Амортизаційні відрахування

Комерційний кредит

Література: Коваленко, с.348-371

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ №12

Бюджет і бюджетна система. Доходи і видатки державного бюджету

Мета: формування системи знань щодо сутності бюджетів різних рівнів та джерел, що їх формують та напрямків здійснення бюджетних видатків в Україні, а також формування системи базових знань з бюджетного процесу та управління станом бюджету

Перелік питань для розгляду:

1. Сутність, значення та функції державного бюджету.
2. Вплив політичних, економічних та соціальних факторів на формування і використання бюджету.
3. Бюджетний устрій та бюджетна система.
4. Структура бюджетної системи України. Принципи побудови бюджетної системи.
5. Напрями розмежування доходів і видатків між бюджетами різних рівнів. Організація, види та форми взаємовідносин між бюджетами.
6. Бюджетний процес в Україні. Етапи бюджетного процесу.
7. Сутність, джерела формування і класифікація доходів бюджету.
8. Сутність, склад і структура видатків державного бюджету.
9. Принципи і форми бюджетного фінансування. Основні форми надання бюджетних коштів.
10. Бюджетний дефіцит і його вплив на розвиток економіки
11. Причини виникнення бюджетного дефіциту.
12. Інфляційні та неінфляційні джерела фінансування дефіциту бюджету.

Основні терміни та поняття:

<i>Бюджет</i>	<i>Закріплені доходи</i>
<i>Бюджетний механізм</i>	<i>Регульовані доходи</i>
<i>Бюджетна політика</i>	<i>Бюджетні резерви</i>
<i>Бюджетний устрій</i>	<i>Бюджетна класифікація</i>
<i>Бюджетна система</i>	<i>Податкові надходження</i>
<i>Бюджетний процес</i>	<i>Неподаткові надходження</i>
<i>Видатки бюджету</i>	<i>Бюджетні трансферти</i>
<i>Державні субсидії</i>	<i>Поточні витрати</i>
<i>Державні інвестиції</i>	<i>Капітальні витрати</i>

Література: Коваленко, с. 371-402

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ №13

Податки і податкова система

Мета: формування системи знань щодо сутності й видів податків їх необхідності, а також формування системи базових знань з податкової системи України

Перелік питань для розгляду:

1. Економічна сутність і функції податків.
2. Характерні ознаки податків
3. Елементи системи оподаткування.
4. Класифікація податків.

5. Податкова система і податкова політика України
6. Перелік загальнодержавних податків, зборів та обов'язкових платежів відповідно до Податкового кодексу України
7. Місцеві податки і збори
8. Характеристика основних податків України
 - Система справляння податку на додану вартість
 - Характеристика основних платників акцизного збору
 - Методи обчислення і сплати акцизного збору
 - Структурно-логічна схема обчислення і сплати мита
 - Платники податку на прибуток підприємств
 - Податки на доходи фізичних осіб: порядок обчислення і сплати.

Основні терміни та поняття:

<i>Податок</i>	<i>Фіскальна функція податків</i>
<i>Прямі податки</i>	<i>Регулювальна функція податків</i>
<i>Непрямі податки</i>	<i>Загальнодержавні податки</i>
<i>Податкова система</i>	<i>Місцеві податки</i>
<i>Суб'єкт оподаткування</i>	<i>Податкова ставка</i>
<i>Носій податку</i>	<i>Податкова квота</i>
<i>Об'єкт оподаткування</i>	<i>Прогресивна податкова ставка</i>
<i>Одиниця оподаткування</i>	<i>Податкова політика</i>
<i>Джерело сплати податку</i>	<i>Податковий кодекс</i>

Література: основна – Коваленко, с.402-428

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ №14

Державний кредит і державний борг

Мета: формування системи знань щодо сутності, доцільності та необхідності державного боргу та державного кредиту, а також формування системи базових знань з управління державним боргом

Перелік питань для розгляду:

1. Економічна сутність і роль державного кредиту
2. Основні функції державного кредиту
3. Форми державного кредиту
4. Класифікація державних позик і джерела їх погашення
5. Державний борг, його формування і обслуговування
6. Наслідки існування державного кредиту
7. Загальна сума державного боргу
8. Боргова політика держави
9. Обслуговування державного боргу
10. Граничні розміри внутрішнього і зовнішнього державного боргу
11. Управління державним боргом
12. Рефінансування державного боргу
13. Реструктуризація заборгованості
14. Економічна сутність і функції податків
15. Характерні ознаки податків

Основні терміни та поняття:

Державний кредит

Внутрішній державний кредит

Державний борг

Зовнішній державний кредит

Відстрочка погашення державного боргу

Умовний державний кредит

Анулювання державного боргу

Література: Коваленко, с.428-462

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ №15

Страховання і страховий ринок

Мета: формування системи знань щодо сутності страхування та страхового ринку, механізму сплати страхових внесків та отримання страхового відшкодування

Перелік питань для розгляду:

1. Особливості фінансових відносин у сфері страхування
2. Функції страхування
3. Форми страхових відносин
4. Класифікація страхування за економічними ознаками. Страхові відносини між суб'єктами страхування
5. Організаційні форми страхових фондів
6. Обов'язкове та добровільне страхування
7. Особливості солідарної системи державного соціального страхування
8. Страховий ринок. Організаційна структура страхового ринку
9. Страховий нагляд
10. Страхове поле і страховий портфель

Основні терміни та поняття:

Страховання

Колективне страхування

Самострахування

Страховий брокер

Перестрахування

Страховий агент

Страховик

Страхові внески

Страхувальник

Страхові платежі

Форми страхування

Страховий тариф

Обов'язкове страхування

Страхове відшкодування

Добровільне страхування

Страховий збиток

Страховий ринок

Страховий випадок

Страхова послуга.

Ліцензування страхової діяльності

Страховий договір

Література: Коваленко, с. 483-507

6. Теми і завдання/питання для самостійної роботи студентів

Мета виконання самостійної роботи полягає у глибокому вивченні матеріалу з курсу «Фінанси, гроші та кредит». Студент має відпрацювати вивчений матеріал за такими напрямками:

1. Доопрацювання та повторення матеріалів лекції.
2. Складання конспектів питань, що виносяться на самостійне вивчення.
3. Підготовка до семінарських занять: виконання домашніх завдань; розгляд та вивчення рекомендованої літератури
4. Робота в інформаційних мережах.
5. Розробка презентацій за тематичним планом.
6. Одержання консультацій у викладача з окремих питань курсу.
7. Підготовка запитань, тем для дискусій в групі на лекції.

Перелік завдань для самостійного опрацювання за темами дисципліни

Тема 1. Суть і функції грошей

1. Підготувати термінологічний словник за новими термінами та поняттями
2. Самостійне опрацювання питань:
 - Гроші як гроші та гроші як капітал.
 - Електронні гроші
 - Технології peer-2-peer
3. Підготовка доповідей, презентацій та рефератів

Тема 2. Кількісна теорія грошей і сучасний монетаризм

1. Підготувати термінологічний словник за новими термінами та поняттями
2. Самостійне опрацювання питань:
 - Внесок Туган-Барановського у теорію грошей;
 - Номіналістична теорія грошей
 - Металістична теорія грошей
 - Політекономічні погляди на гроші
3. Підготовка доповідей, презентацій та рефератів

Тема 3. Грошовий обіг, грошова маса, що його обслуговує

1. Підготувати термінологічний словник за новими термінами та поняттями
2. Самостійне опрацювання питань:
 - Визначте сутність та основні риси грошового обігу
 - Назвіть основні потоки грошей, по яких вони рухаються в процесі обігу.
 - Назвіть вхідні і вихідні потоки у групи суб'єктів «сімейні господарства» і поясніть як вони балансуються.
 - Коли зростання швидкості грошей можна розцінювати як позитивне явище, а коли – як негативне?
 - Грошові агрегати в Україні.

3. Підготовка доповідей, презентацій та рефератів

Тема 4. Грошовий ринок

1. Підготувати термінологічний словник за новими термінами та поняттями
2. Самостійне опрацювання питань:
 - Міжбанківський ринок в Україні
 - Ставка міжбанківського ринку KIASR та в чому відмінність від KIBOR.
 - LIBOR, PIBOR та інші зарубіжні міжбанківські ставки проценту.
3. Підготовка доповідей, презентацій та рефератів

Тема 5. Грошові системи

1. Підготувати термінологічний словник за новими термінами та поняттями
2. Самостійне опрацювання питань:
 - Недоліки біметалістичної системи
 - Причини «Мідного бунту»
 - Гроші Київської Русі та УНР
 - Квaziгроші
3. Підготовка доповідей, презентацій та рефератів

Тема 6. Інфляція та грошові реформи

1. Підготувати термінологічний словник за новими термінами та поняттями
2. Самостійне опрацювання питань:
 - Динаміка темпів інфляції в Україні з 1991 року до поточного року
 - Інфляція у Німеччині після Першої Світової війни
 - Інфляція в Угорщині після Другої Світової війни
 - Інфляція у Венесуелі та у Зімбабве у наш час
3. Підготовка доповідей, презентацій та рефератів

Тема 7. Валютний ринок і валютні системи

1. Підготувати термінологічний словник за новими термінами та поняттями
2. Самостійне опрацювання питань:
 - Паритет купівельної спроможності валют.
 - Індекс Біг-Мака
 - Касові операції з валютою
 - Неторговельні операції з валютою
 - Європейська валютна система: механізм функціонування та перспективи.
3. Підготовка доповідей, презентацій та рефератів

Тема 8. Кредит у ринковій економіці

1. Підготувати термінологічний словник за новими термінами та поняттями
2. Самостійне опрацювання питань:
 - Кредитний ризик. Шляхи мінімізації.
 - Супровід кредитної справи
 - Кредитоспроможність фізичної особи.

3. Підготовка доповідей, презентацій та рефератів

Тема 9. Фінансові посередники грошового ринку

1. Підготувати термінологічний словник за новими термінами та поняттями
2. Самостійне опрацювання питань:
 - Діяльність лізингових, страхових, фінансових компаній;
 - Діяльність кредитних спілок;
 - Діяльність недержавних пенсійних фондів.
3. Підготовка доповідей, презентацій та рефератів

Тема 10. Сутність та функції фінансів

1. Підготувати термінологічний словник за новими термінами та поняттями
2. Самостійне опрацювання питань:
 - Рух грошових потоків в системі фінансових відносин
 - Роль держави у системі фінансів
3. Підготовка доповідей, презентацій та рефератів.

Тема 11. Фінансова система України

1. Підготувати термінологічний словник за новими термінами та поняттями
2. Самостійне опрацювання питань:
 - Фінансова інфраструктура
 - Громадські організації та добродійні фонди
 - Роль держави у системі фінансів
3. Підготовка доповідей, презентацій та рефератів.

Тема 12. Фінанси підприємницьких структур

1. Підготувати термінологічний словник за новими термінами та поняттями
2. Самостійне опрацювання питань:
 - Особливості фінансів унітарного підприємства
 - Особливості фінансів корпоративного підприємства
3. Підготовка доповідей, презентацій та рефератів

Тема 13. Бюджет і бюджетна система. Доходи і видатки державного бюджету

1. Підготувати термінологічний словник за новими термінами та поняттями
2. Самостійне опрацювання питань:
 - Розроблення основних програмних макроекономічних показників економічного і соціального розвитку України
 - Затвердження і виконання бюджету
3. Підготовка доповідей, презентацій та рефератів

Тема 14. Податки і податкова система

1. Підготувати термінологічний словник за новими термінами та поняттями
2. Самостійне опрацювання питань:

- Суспільне призначення податків
 - Механізм справляння податків
3. Підготовка доповідей, презентацій та рефератів

Тема 15. Державний кредит і державний борг

1. Підготувати термінологічний словник за новими термінами та поняттями
2. Самостійне опрацювання питань:
 - Довгострокові наслідки державного боргу
 - Наслідки дефолту
3. Підготовка доповідей, презентацій та рефератів

Тема 16. Фонди фінансових ресурсів цільового призначення

1. Підготувати термінологічний словник за новими термінами та поняттями
2. Самостійне опрацювання питань:
 - Державне та недержавне пенсійне забезпечення
 - Благодійні фонди. Напрями використання грошових коштів, що надходять у благодійні фонди
3. Підготовка доповідей, презентацій та рефератів

Тема 17. Страхування і страховий ринок

1. Підготувати термінологічний словник за новими термінами та поняттями
2. Самостійне опрацювання питань:
 - Місцевий, національний і світовий страхові ринки
 - Особливість галузевої структури страхового ринку
 - Програма розвитку страхового ринку
3. Підготовка доповідей, презентацій та рефератів

Тема 18. Міжнародні фінанси

1. Підготувати термінологічний словник за новими термінами та поняттями
2. Самостійне опрацювання питань:
 - Фінансові ресурси ООН.
 - Кредити Світового банку
 - Кредити ЄБРР в Україні
3. Підготовка доповідей, презентацій та рефератів

Завдання для індивідуальної роботи студентів передбачають підготовку студентами реферату або презентації на одну із запропонованих тем.

Першочергово студент повинен скласти сценарій презентації за обраною темою, відповідно до якого підбираються: комп'ютерна графіка, відеоряд, роздатковий матеріал, колірне і звукове оформлення та інші засоби.

Презентація виконується на комп'ютері і повинна містити від 10-20 електронних слайдів з використанням текстів, графічних зображень, аудіо - та відео фрагментів.

Студент повинен підготувати письмовий реферат в якому розкриваються питання на основі вивчення літературних джерел з даної тематики, публіцистичної

інформації, сучасних наукових досліджень та статистичних даних у динаміці.

Реферат складається з титульної сторінки, змісту, тексту з розмежуванням питань та виділенням жирним шрифтом назви питання та переліком використаних джерел, Обсяг реферату повинен складати 10-25 сторінок друкованого тексту.

Список використаних літературних джерел за алфавітом із зазначенням прізвища та ініціалів авторів, повної назви роботи, місця видання, назви видавництва, загальної кількості сторінок. При використанні Інтернет-ресурсів повинно бути посилання на використаний сайт.

Починаючи роботу, студент повинен ознайомитися з літературою, що стосується теми реферату, ретельно вивчити висвітлення тих чи інших питань у підручниках, навчальних посібниках, словниках. Рекомендується користуватися предметними каталогами бібліотек, бібліографічними довідниками.

При підготовці реферату студент повинен вивчити нормативні й методичні документи, які стосуються теми дослідження. Матеріал з літературних джерел, який наводиться в тексті роботи у вигляді цитат і статистичних даних, повинен мати відповідні посилання на першоджерела.

Зміст питань реферату необхідно висвітлювати лаконічно, без повторів та відступів від основної теми. Не слід нагромаджувати реферат громіздкими таблицями і незагальненими статистичними даними.

Написання роботи вимагає дотримання наступних вимог:

змістовність і конкретність викладання;

- достатня повнота викладення питання;
- завершеність викладення кожної думки, усунення повторів;
- економічна грамотність;
- правильність оформлення роботи.

Реферат має бути надрукований на комп'ютері, або, у виключних випадках, написаний чітким розбірливим почерком чорнилом одного кольору без скорочення термінів (окрім загальноновизнаних).

При оформленні реферату слід дотримуватися встановлених стандартом вимог: текст друкується на одному боці аркуша паперу стандартного формату А4, шрифт 14 Times New Roman, інтервал між рядками 1,5. Кожна сторінка обмежується полями: зліва -30мм, справа 10 мм, зверху та знизу – 20 мм. Не допускаються підкреслення та виділення курсивом.

Цифровий матеріал як правило оформлюється у вигляді таблиць. Кожна таблиця повинна мати назву, що відображає її зміст. Назва таблиці друкується нежирним шрифтом розміром 14 з вирівнюванням по центру. Всі таблиці нумеруються. Праворуч над назвою з прописної букви пишуть слово «Таблиця» та її порядковий номер. Після таблиці повинно бути надано посилання на джерело, де було взято матеріали.

Формули, які наводяться в рефераті, слід нумерувати арабськими цифрами. Формули вирівнюються по центру сторінки відносно тексту. Порядковий номер формули наводиться в круглих дужках по лівому краю тексту роботи.

Усі сторінки реферату мають бути пронумеровані, починаючи зі змісту. Титульний аркуш вважається першою сторінкою і номер на ньому не ставиться. На останній сторінці роботи студент зазначає дату закінчення роботи і ставить свій

підпис.

Реферат або презентація доповідається на семінарському занятті у визначений навчальним планом термін. Робота яка не відповідає вимогам за змістом та оформленням вважається не зарахованою.

Тематика рефератів

1. Світові гроші. Генезис золота як світових грошей.
2. Монети в давнину.
3. Електронні гроші в Україні.
4. Сутність кількісної теорії грошей та причини її виникнення.
5. Трансакційний варіант кількісної теорії грошей.
6. Кембриджська версія кількісної теорії грошей.
7. Вклад Дж. Кейнса у розробку кількісної теорії грошей.
8. Монетаризм та його сучасне застосування.
9. Грошовий оборот та грошові потоки в Україні.
10. Основні ринки, що взаємопов'язуються грошовим оборотом.
11. Закон кількості грошей, необхідної для обігу та використання їх вимог в Україні.
12. Роль банківської системи в формуванні пропозиції грошей.
13. Міжбанківська валютна біржа України, історія її роботи на грошовому ринку.
14. Грошова система Київської Русі.
15. Грошова система Російської імперії.
16. Грошова система СРСР.
17. Грошова система України та її розвиток.
18. Грошова реформа в Україні.
19. Особливості інфляції в Україні.
20. Методи проведення антиінфляційної політики в Україні.
21. Розвиток валютної системи України.
22. Еволюція валютних систем.
23. Розвиток кредиту в економіці України (на прикладі однієї з галузей).
24. Роль кредиту у становленні ринкової економіки України.
25. Форми та види кредиту в Україні.
26. Позиковий відсоток та фактори його диференціації.
27. Споживчий кредит в Україні.
28. Класифікація і характеристика фінансових посередників.
29. Функції фінансових посередників.
30. Аналіз діяльності недержавних пенсійних фондів України.
31. Аналіз діяльності страхових компаній, основні операції та функції.
32. Кредитні спілки як різновид кооперативів.
33. Інвестиційні компанії та інвестиційні фонди, кредитування малих та середніх фірм.
34. Розвиток кредитно-фінансових інститутів в Україні.
35. Позитивні й негативні риси державних і приватних пенсійних фондів.
36. Національний банк України. Зміни у його структурі і функціях.

37. Грошово-кредитна політика НБУ.
38. Незалежність центрального банку
39. Банківська система України (стан та перспективи розвитку).
40. Комерційні банки України (аналіз діяльності найбільших банків України).
41. Роль іноземних кредитів у розвитку економічного потенціалу України.
42. Транснаціоналізація банківської системи України.
43. Значення іноземних інвестицій для розвитку національної економіки України.
44. Україна та МВФ в ХХІ ст.: перспектива та напрями діяльності.
45. Україна та ЄБРР: форми співробітництва та перспективи співпраці.

Студенти можуть пропонувати та готувати, за погодженням із викладачем, власні цікаві та актуальні теми досліджень, розгляд яких стане корисним для заслуховування на семінарсько-практичних та комбінованих лекційних заняттях.

7. Методи активізації навчального процесу

Мультимедійні презентації, класичні лекції, міні-лекції, бесіда за планом; робота в малих групах, реферування; повідомлення за темою (усна доповідь); розв'язування економічних задач, виконання вправ; проблемні лекції, аналіз статистичної інформації; контрольна робота.

Форми організації навчання: лекції; семінарські заняття; індивідуальні та групові консультації для студентів; виконання студентами самостійних завдань; науково-дослідна робота студентів.

8. Система поточного і підсумкового контролю знань

Поточний контроль організовано у формі вибіркового усного опитування на семінарських заняттях та виконанні практичних завдань.

Усний контроль здійснюється шляхом індивідуального і фронтального опитування на практичних заняттях. Письмовий контроль здійснюється за допомогою тестів, самостійних, контрольних робіт.

Підсумковий контроль: залік.

Зразок тестових запитань, що використовуються для поточного опитування та створення варіантів залікових карток для проведення підсумкового контролю у формі заліку

1. Грошова система – це:

- а) сукупність платежів у національній та іноземній валютах;
- б) сукупність грошових потоків між юридичними і фізичними особами;
- в) форма організації грошового обігу, яка закріплена законодавством;
- г) це те ж саме, що й грошовий оборот;
- д) центральний банк і комерційні банки.

2. Які елементи включає грошова система у державі?

- а) назва грошової одиниці;

- б)види податків;
 - в)фінансові установи, які діють в країні;
 - г)масштаб цін;
 - д)валютний курс;
 - є)види страхування, які передбачені законодавством країни
- 3. Визначити законні платіжні засоби у грошовій системі держави:**
- а)казначейські векселі;
 - б)комерційні векселі;
 - в)казначейські білети;
 - г)банківські білети;
 - д)державні облігації.

Семестровий контроль проводиться у формі заліку.

Студент вважається допущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни, якщо він виконав усі види робіт, передбачені робочим тематичним планом на семестр. Залік складається студентами письмово і містить тестові завдання, задачу та одне теоретичне питання для демонстрації загального рівня знань, набутих студентом в процесі вивчення курсу.

**Орієнтовний зразок залікової картки для проведення заліку
з дисципліни «Фінанси, гроші та кредит»**

Залікова картка № 1

з дисципліни «Фінанси, гроші та кредит»

- 1. Охарактеризуйте грошові реформи, їх цілі та види.**
- 2. Розкрийте сутність податків та їх роль в економіці на сучасному етапі розвитку економічних відносин.**
- 3. Дайте правильну відповідь на тестові питання:**
 - 3.1. Як впливає зниження облікової ставки центрального банку на грошову масу:**
 - а)стримує зростання грошової маси в обороті;
 - б)обмежує вкладення коштів у цінні папери;
 - в)грошова маса в обороті залишається незмінною;
 - г)стимулює зростання банківського кредитування економіки
 - 3.2. Головна функція грошової реформи:**
 - а) впровадження нового зразка купюри;
 - б) заміна масштабу цін;
 - в) конфіскація грошей у населення;
 - г) стабілізація грошового обігу;
 - д) обмін зношених грошових купюр.

4. Розв'язати задачу:

Клієнт банку вирішив відкрити депозитний рахунок на суму 30 тис. грн, на яку щомісяця нараховуються складні проценти за номінальною відсотковою ставкою 20%. Оцініть суму внеску через 2 роки.

Орієнтовний перелік питань до заліку

1. Роль грошей у ринковій економіці.
2. Суть грошей. Гроші як гроші й гроші як капітал.
3. Гроші як засіб обігу і засіб платежу.
4. Функція грошей як засіб нагромадження.
5. Функція грошей як міра вартості.
6. Походження і суть грошей.
7. Вартість грошей.
8. Форми грошей та їх еволюція.
9. Походження грошей. Роль держави у творенні грошей.
10. Внесок Дж. Кейнса в розвиток теорії грошей.
11. Сучасний монетаризм.
12. Класична кількісна теорія грошей, характеристика її постулатів.
13. Неокласичний варіант кількісної теорії грошей.
14. Характеристика основних теорій грошей.
15. Поток грошового обороту, їх взаємозв'язок.
16. Порядок балансування грошових потоків у грошовому обороті.
17. Грошовий оборот та його структура.
18. Характеристика сучасних засобів платежу, які обслуговують грошовий оборот.
19. Маса грошей, її склад та фактори зміни обсягу і структури.
20. Кількісна характеристика грошової маси. Проблема монетизації ВВП. Ефект витіснення інвестицій.
21. Основні типи грошових систем.
22. Закон кількості грошей, необхідних для обороту.
23. Грошова маса і грошові агрегати. «Сеньйораж» та монетизація бюджетного дефіциту.
24. Швидкість обігу грошової одиниці: суть, порядок визначення та фактори, що на неї впливають.
25. Механізм поповнення грошей в обороті. Роль комерційних банків у цьому процесі.
26. Попит на грошовому ринку. Еластичність попиту на гроші.
27. Пропозиція грошей.
28. Грошовий мультиплікатор та грошова база.
29. Графічна модель грошового ринку. Рівновага на грошовому ринку.
30. Суть і структура грошового ринку.
31. Грошово-кредитна та фіскально-бюджетна політика в системі державного регулювання грошової сфери.
32. Суть, цілі та інструменти грошово-кредитної політики.
33. Системи паперово-грошового та кредитного обігу.

34. Створення та розвиток грошової системи України.
35. Грошово-кредитна політика та її інструменти.
36. Грошові реформи, їх цілі та види.
37. Суть та основні елементи грошових систем.
38. Еволюція кредитних грошей. Різновиди сучасних кредитних грошей. Роль держави у створенні кредитних грошей.
39. Суть, форми прояву, причини та наслідки інфляції.
40. Інфляція та її види.
41. Державне регулювання грошової сфери: завдання, методи та механізм.
42. Характеристика банківського кредиту.
43. Характеристика державного кредиту: суть, суб'єкти, значення, стан та перспективи розвитку в Україні.
44. Характеристика комерційного кредиту: суть, суб'єкти, значення, стан та перспективи розвитку в Україні.
45. Характеристика споживчого кредиту: суть, суб'єкти, значення, стан та перспективи розвитку в Україні.
46. Необхідність кредиту в ринковій економіці.
47. Суть та еволюція кредиту. Об'єкти та суб'єкти кредитних відносин.
48. Функції і роль кредиту в ринковій економіці.
49. Форми та види кредиту в ринковій економіці.
50. Процент за кредит, його суть, фактори зміни та роль. Норма процента.
51. Банківська система України та особливості її формування.
52. Центральні банки, їх походження, призначення та функції.
53. Інструменти грошово-кредитної політики Національного банку України.
54. Небанківські фінансово-кредитні інститути та їх значення в економіці.
55. Стійкість комерційних банків та механізм її забезпечення.
56. Поняття кредитної системи. Характеристика кредитної системи України.
57. Поняття банку. Види банків у ринковій економіці.
58. Операції комерційних банків.
59. Валютна система. Види валютних систем.
60. Валютний курс та фактори, що на нього впливають.
61. Валютний ринок.
62. Конвертованість валюти.
63. Поняття валюти, її види, призначення та сфера використання.
64. Об'єктивна необхідність і соціально-економічна суть фінансів.
65. Функції фінансів.
66. Поняття, структура, принципи побудови фінансової системи.
67. Характеристика сфер і ланок фінансової системи.
68. Система управління фінансами: суть, об'єкти, функціональні елементи.
69. Повноваження державних фінансових органів у сфері управління фінансами.
70. Суть, мета, принципи організації фінансового контролю.
71. Завдання, зміст, умови результативності фінансової політики.
72. Характеристика основних елементів фінансової політики.
73. Поняття фінансового механізму та його складові елементи.
74. Характеристика фінансових методів та фінансових важелів.

75. Суть та основи організації та функції фінансів комерційних підприємств.
76. Методи організації фінансової діяльності підприємств.
77. Суть, джерела формування та напрями використання фінансових ресурсів підприємств.
78. Фінансові результати діяльності підприємств.
79. Суть та склад державних фінансів.
80. Економічна суть та значення державних доходів.
81. Економічна суть і класифікація державних видатків.
82. Характеристика державних трансфертів та їх основні види: дотації, субвенції, субсидії.
83. Поняття бюджетної системи та її структура.
84. Бюджетний устрій і принципи його побудови.
85. Суть, принципи, методи розмежування доходів і видатків між ланками бюджетної системи.
86. Суть, форми, методи фінансування бюджетного дефіциту.
87. Бюджетний процес і його етапи.
88. Склад і структура доходів державного бюджету України.
89. Склад і структура видатків державного бюджету України.
90. Суть і характерні ознаки податків.
91. Функції податків.
92. Елементи системи оподаткування.
93. Поняття, структура, принципи побудови податкової системи.
94. Види податків та їх класифікація.
95. Суть державного боргу та його види.
96. Соціально-економічна суть, призначення, види цільових державних фондів.

9. Критерії оцінювання результатів навчання студентів

а) при усних відповідях:

- повнота розкриття питання (з'ясування змісту проблеми, знання літературних джерел, нормативних документів, фактичних даних, історії проблеми тощо);
- логіка викладення матеріалу, культура мови;
- аргументованість, впевненість викладу матеріалу;
- використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо);
- аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки;
- уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової і вітчизняної практики;

б) при виконанні письмових завдань:

- повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладення матеріалу, використання законодавчих актів, логічних міркувань, прикладів та фактичного матеріалу тощо);
- цілісність, систематичність, логічна послідовність, уміння формулювати висновки;
- творчий характер виконання письмового завдання;

- акуратність оформлення письмової роботи.

Умови отримання позитивних оцінок встановлюються в межах (у відсотках до максимального результату виконання індивідуальних завдань):

- «задовільно» – 60-74%;
- «добре» – 75-89%;
- «відмінно» – 90% та більше.

Оцінку 5 (“відмінно”) одержують студенти, які:

1. Виявили ґрунтовні знання з усіх отриманих питань ФГК, послідовно і логічно виклавши зміст цих питань, демонструє глибоке розуміння матеріалу; точно формулює свої думки і обґрунтовує їх; послідовно, зв’язно викладає матеріал, логічно міркує; виявляє вміння ілюструвати теоретичні знання, наводить приклади, аналізує;

2. Вільно володіють термінологією у сфері фінансів, грошей та кредиту, дають визначення законів, закономірностей і фундаментальних тенденцій у їх розвитку як історично, так і на сучасному етапі;

3. Здатні застосовувати певні моделі у поясненні конкретних економічних ситуацій у грошово-фінансовій системі;

4. Знають статистичні та фактологічні джерела економічної інформації для прийняття рішень у сфері грошової, фіскальної, бюджетної політики та ринку капіталу;

5. Виконали впродовж вивчення курсу всі індивідуальні завдання викладача і вчасно звітували про їх виконання (**95 -85%** від загальної кількості тестів поточного контролю).

Оцінку 4 (“добре”) одержують студенти, які:

1. Виявили знання предмету з усіх питань поточного та підсумкового контролю, послідовно і логічно виклавши зміст цих питань, але робить незначні помилки при відповіді на теоретичні питання, допускає невеликі неточності;

2. Виконали впродовж вивчення курсу **75-85%** від загальної кількості тестів поточного контролю.

Оцінку 3 (“задовільно”) одержують студенти, які:

1. Виявили знання принаймні з 2/3 питань запропонованих на заліку з ФГК;

2. Поверхнево володіють термінологією і знають основні закономірності.

3. Плутаються у розрахунках, мають труднощі з тлумаченням одержаних результатів;

4. Виконали впродовж вивчення курсу **55-65%** від загальної кількості тестів поточного контролю.

Оцінку 2 (“незадовільно”) одержують студенти, які не дали відповіді на значну частину програмного матеріалу з ФГК. У відповідях допущені значні помилки. Матеріали відповідей неохайно оформлені. Виконано **20-45%** від загальної кількості тестів поточного контролю.

10. Рекомендована література

Основна

1. Алексєєв І.В. Гроші та кредит: навч. посібн. / І.В. Алексєєв, М.К. Бондарчук. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. – 312 с.
2. Коваленко Д. І. Гроші та кредит: теорія і практика: навч. посібник / Д. І. Коваленко. – 3-є видання. - К. : Центр учбової літератури, 2019. - 352 с.
3. Федосов В. М. Теорія фінансів: Підручник /За ред. проф. В. М. Федосова, С. І. Юрія. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 572 с.
4. Фінанси, гроші та кредит : навчальний посібник / Політило М.П., Хома І.Б., Чубка О.М., Ярошевич Н.Б., Якимів А.І. - Львів: Новий Світ-2000. - 2022. - 234 с.
5. Фінанси, гроші та кредит : навч. посібник / Н. О. Шпак, Н. Б. Ярошевич, О. Я. Побурко. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. – 416 с.

Додаткова

6. Безгуба М. О. Фінансова складова регулювання економічного розвитку / М. О. Безгуба // Економіка та держава. – 2016. – № 6. – С. 77–81.
7. Венгер, В. В. Фінанси : навч. посіб. / В. В. Венгер ; М-во освіти і науки України, Київ. екон. ін-т менеджменту "ЕКОМЕН". – К. : ЦУЛ, 2017. – 427 с
8. Вовчак О. Д. Гроші та кредит : навчальний посібник / О. Д. Вовчак, І. Є. Бучко, З. Р. Костак. – К. : Центр учбової літератури, 2019. – 424 с.
9. Гроші та кредит: підручник / П.Г. Ільчук. – Львів: Сорока. – 2016 – 410 с. 4. Глуценко С.В. Гроші, кредит, кредитний ринок: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / С.В. Глуценко. – Київ : НаУКМА, 2015. – 203 с.
10. Іванчук Н. В. Гроші і кредит : навчальний посібник. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 332 с.
11. Історія грошей і банківництва: навч. посібник / О.Д. Вовчак, З.Р. Костак. - Львів : Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2016. - 196 с.
12. Косова Т. Д. Валютна політика та структура платіжного балансу України: діалектика взаємозв'язку / Т. Д. Косова, І. О. Стебленко // Економіка та держава. – 2016. – № 2. – С. 9–12.
13. Слободянюк О. В. Фінанси, гроші, кредит : практикум для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 073 «Менеджмент» / О. В. Слободянюк, В. О. Котлубай, Г. Ю. Лазарева, І. Ф. Примаченко. – Одеса : НУ «Одеська юридична академія», 2021. – 106 с.
14. Тимохова Г. Б. Фінанси, гроші та кредит : навчальний посібник для ст.-ів ВНЗ / Г. Б. Тимохова. – К. : Кондор, 2019. - 592 с.
15. Фінанси, гроші та кредит: навч. посіб. для студентів ВНЗ / Тимохова Г. Б.: Нар. укр. акад. – Харків : Вид-во НУА, 2018. – 604 с.
16. Фінанси України : навч. посіб. / М. І. Карлін, О. А. Івашко, Н. В. Проць [та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. М. І. Карліна, канд. екон. наук, доц. О. А. Івашко.. – К.: Видавничий дім «Кондор», 2018. – 332 с

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.imf.org/>
3. Офіційний сайт Світового банку. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.worldbank.org/>
4. Офіційний сайт Національного банку України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.mof.gov.ua/>

Додатки

(зразки можливих різнорівневих видів контролю отриманих знань)

Зразок питань для усного/письмового опитування

1. Розкрийте історичну необхідність виникнення фінансів.
2. Поясніть взаємозв'язки держави з іншими суб'єктами фінансових відносин у ході перерозподілу ВВП.
3. У чому полягає сутність та механізм дії первинного розподілу ВВП?
4. Яку роль виконують фінанси у розвитку економіки країни?
5. Охарактеризуйте моделі фінансових відносин за рівнем централізації ВВП.
6. Дайте характеристику сучасних фінансових проблем в Україні та причин їх виникнення. Які з них на Вашу думку найактуальніші?

Зразок тестових завдань

1. Грошова система – це:

- а) сукупність платежів у національній та іноземній валютах;
- б) сукупність грошових потоків між юридичними і фізичними особами;
- в) форма організації грошового обігу, яка закріплена законодавством;
- г) це те ж саме, що й грошовий оборот;
- д) центральний банк і комерційні банки.

2. Які елементи включає грошова система у державі?

- а) назва грошової одиниці;
- б) види податків;
- в) фінансові установи, які діють в країні;
- г) масштаб цін;
- д) валютний курс;
- є) види страхування, які передбачені законодавством країни

3. Визначити законні платіжні засоби у грошовій системі держави:

- а) казначейські векселі;
- б) комерційні векселі;
- в) казначейські білети;
- г) банківські білети;
- д) державні облігації.

Зразок аналітично-розрахункової задачі

Розрахуйте майбутню вартість депозиту, який у розмірі 7500 тис. грн. був вкладений на 5 роки на умовах 6,5% річних. Слід розглянути два випадки – якщо відсотки нараховуються один раз на рік і якщо відсотки нараховуються двічі на рік. Яким буде для клієнта більш вигідний варіант?

Приклад різнорівневого завдання.

Початковий рівень – по 0,5 бала

1. Державний бюджет – це:

- а) система економічних відносин, що складаються в суспільстві в процесі формування, розподілу та використання централізованого фонду грошових коштів держави;
- б) грошові відносини, що виникають між державою та юридичними особами в зв'язку зі створенням централізованих фондів;
- в) план формування та використання фінансових ресурсів для забезпечення функцій, які здійснюються органами державної влади протягом бюджетного періоду.

2. Державний бюджет України, як фінансовий план держави, затверджується:

- а) постановою Кабінету Міністрів;
- б) Указом Президента;
- в) Верховною Радою і має силу закону;
- г) розпорядженням Національного банку.

3. Під бюджетною системою розуміють сукупність:

- а) бюджетних відносин у суспільстві;
- б) бюджетів всіх рівнів;
- в) бюджетних установ у країні.

4. Сукупність показників усіх бюджетів, що входять до складу бюджетної системи – це:

- а) бюджетний устрій;
- б) зведений бюджет;
- в) бюджетна система;
- г) бюджетний механізм.

Середній рівень – по 0,5 балів.

1. *Виберіть з правої колонки вираз або визначення, що відноситься до терміна в лівій колонці*

А	Валовий дохід	1	Кошти, які надходять на поточні чи інші рахунки підприємств в банках та в касу підприємства
Б	Чистий дохід	2	Загальна сума доходу платника податку на прибуток від усіх видів діяльності, отримана (нарахована) протягом звітного періоду в грошовій, матеріальній або нематеріальній формах як на території України, так і за її межами
В	Виручка від реалізації	3	Грошові кошти, отримані у вигляді дивідендів, відсотків за корпоративними, державними, іншими цінними паперами, а також від розміщення коштів на депозитних рахунках у комерційних банках
Г	Грошові надходження	4	Грошовий вираз вартості новоствореного продукту, що визначається як різниця між валовим доходом і заробітною платою
Д	Доходи від фінансово-інвестиційної діяльності	5	Сума коштів, які надійшли на банківський рахунок або в касу підприємства від продажу товарів та надання послуг

2. *Виберіть з правої колонки вираз або визначення, що відноситься до терміна в лівій колонці*

А	Нерозподілений прибуток	1	Загальна сума прибутку підприємства отримана від усіх видів діяльності за звітний період, отримана як на території України, так і за її межами
Б	Загальний прибуток	2	Прибуток (збиток), отриманий від операційної діяльності, фінансових інвестицій та іншої звичайної діяльності
В	Прибуток від фінансових операцій	3	Частина прибутку, що залишається в повному розпорядженні власника підприємства після оподаткування та є предметом управління фінансами в частині державного регулювання інвестиційної діяльності, використання вільних грошових коштів на фінансовому ринку
Г	Чистий прибуток	4	Прибуток (збиток), отриманий від інвестицій в асоційовані, дочірні і спільні з іноземними власниками підприємства; одержані дивіденди, відсотки за облігаціями та іншими цінними паперами; інші доходи від фінансових інвестицій
Д	Прибуток від звичайної діяльності	5	Частина прибутку підприємства, що залишається після його розподілу і використання на інвестиційні потреби, формування внутрішніх грошових фондів або безпосередньо на фінансування поточних витрат.

Достатній рівень – 1 бал

Висвітлити джерела формування капіталу суб'єктів господарювання, класифікувати їх та навести порівняльну характеристику цих джерел.

Високий рівень – 1 бал

Розрахуйте величину агрегатів грошової маси України, якщо:

- готівка поза банками — 140 млрд грн;
- готівка в касах юридичних осіб — 130 млрд грн;
- депозити до запитання — 80 млрд грн;
- строкові вклади — 180 млрд грн;
- валютні заощадження на руках у населення — 128 млрд грн;
- кошти за трастовими операціями — 10 млрд грн.

Уявімо собі, що держава в особі Міністерства фінансів випустила військові облігації на суму 12 млрд грн, а НБУ їх викупив. На які грошові агрегати у короткостроковій перспективі вплинуть ці дії в першу чергу?